

FELSEFİ FARKLILAŞMA SORULARDAN DEĞİL CEVAPLARDAN DOĞAR: SOFİSTLER VE PLATON

Özgür UÇAK*

ÖZET

Bu bildirinin ana konusu, felsefi farklılaşmanın birincil etmeninin felsefenin sorduğu sorular değil, bu sorulara verilen cevaplar olduğu gösterilmeye çalışılmıştır. Bilindiği gibi antik Yunan felsefesinin çıkış noktası 'varolan'ın neliği ya da başka bir ifadeyle varolan tözün ne olduğu olmuştur. Bu bağlamda, 'varolan nedir?' sorusu felsefenin ilk sorusudur denilebilir. Doğa filozofları bu soruya maddi bir dayanak ya da tözle çözüm bulmaya çalışmışlardır. Ancak sofistler doğa filozoflarının bu çabalarını yetersiz hatta çelişik bulmuşlar ve felsefenin temel konusunun insan olması gerektiğini savunarak yeni bir geleneğin başlangıcını oluşturmuşlardır. Onlar insanın bilme ediminden bağımsız, mutlak bir varlık anlayışına karşı çıkmışlardır. Platon ise sofist gelenekteki görececi bilgi anlayışına karşı çıkararak varolanın ancak mutlak Formlar olabileceğini ileri sürmüştür. Bu çerçevede bildiri 'varolan nedir?' ve 'varolan nasıl bilinebilir?' sorularını temel alarak, bu iki soruya verilen yanıtlarla felsefede farklı öğretilerin nasıl ortaya çıktığını sofistler ve Platon örneğiyle göstermeyi amaçlamaktadır.

***Anahtar Kelimeler:** Felsefi farklılaşma, cevaplar, varolan, sofistler, Platon.*

* * *

Antik Yunanda felsefi etkinliğin çıkış noktasının varolanın neliği olduğu genel olarak kabul edilir. Felsefenin ana, daha doğrusu tarihsel olarak ilksel uğraşı varolan tözün ne olduğu üzerine olmuştur. Ancak bu sorun, felsefi etkinliğin konusu olarak "insan" önem kazandıkça güncelliğini yitirmiştir. Kabaca denilebilir ki, temel soru "varolan nedir" sorusundan "insan için iyi olan nedir" sorusuna evrilmiştir. Sofistlerle başlayan bu gelenek belki de en özlü tanımını Protagoras'ın "İnsan her şeyin ölçüsüdür" ifadesinde bulur. Ancak burada gözden kaçırılmaması gereken nokta Protagoras'ın işaret ettiği insanın bir tür olarak değil tikel bir birey olarak ortaya konması gerekliliğidir. Buna göre insanın bilgi için elinde olan biricik araç kendi duyuları ve bu duyuların nasıl işlendiğidir. Bu tarz bir düşüncede varolan hakkında mutlak doğru olana pek yer yoktur. Çünkü duyular ve işlenişleri kişiden kişiye değişmektedir ve mutlak bir bilgiden bahsetmek anlamsızdır. Sofistler insanı felsefi "malzeme" yaparak büyük bir çığırın başlangıcını

□ Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Doktora Öğrencisi.

70 Felsefi Farklılaşma Sorularından Değil Cevaplardan Doğar...

oluşturmuşlardır. Felsefenin doğa, bilgi, varlık, etik ve estetik gibi belli başlı sorularına verilecek yanıtların tümü bu soruları soran insanın konumuna, toplumsal alışkanlıklarına, arzularına ve algılarına bağımlı kılınmıştır. Ancak diğer yandan bilgi görelî hale gelmiş ve felsefi sorulara verilecek cevapların gücü, argümanların kendi gerçekliklerinden çok bu soruları cevaplayanların belâgat yeteneklerine dayanır olmuştur.

Bilindiği gibi Sokrates bu geleneğe karşı çıkan filozofların başında gelir. Ancak sofistlerin argümanlarını belirli bir kuramla sistemli bir şekilde eleştiren filozof Platon'dur. Platon felsefi etkinliği mutlak, değişmez bilgi peşinde bir çaba olarak kabul etmiştir, ancak felsefesini sadece doğal alanla sınırlamamıştır. Sofistler ve Sokrates arasındaki gerilim onun felsefesine de yansımış ve iyi nedir, erdem nedir, ölçülülük nedir gibi sorular ve cevapları diyaloglarında başat bir konum elde etmişlerdir. Platon'a göre bu kavramların tanımları muğlak ve kişiden kişiye değişir bir karakterde değildir. Tersine bu sorulara onların neliğini ortaya koyan, onları diğer kavramlardan ayıran doğru cevaplar verilmedikçe felsefe kendi doğasından uzak ve amacı sadece "ikna" olan bir sürece dönüşecektir.

Bu bildirinin amacı felsefi yolun daha ilk ortaya çıkış sürecinde ve özerk bir sistem haline gelirken ortada bulunan belli başlı sorunlara verilen farklı yanıtlarla nasıl ayrı patikalarda ilerlediğidir. Sofistler ve Platon örneğinde görüldüğü gibi sorular ve felsefenin kendine has sorunları genelde aynı olmasına rağmen bu sorulara olan yaklaşım ve verilen yanıtlar birbirinden oldukça farklıdır. Bu bildiride felsefeyi ve genel olarak onun ekolünü belirleyen ana ögenin, felsefenin sorduğu sorulardan çok bunlara verilen yanıtlar olduğu sofistler ve Platon örneğiyle gösterilmeye çalışılacaktır. Sonuç olarak felsefe için hâlâ güncelliğini koruyan bu olgu işlenmeye çalışılacaktır.

Sofist gelenek içinde sayılan filozoflar arasında en bilinen isimler Protagoras, Gorgias, Prodicus, Hippias ve Antiphon'dur. Bu filozofların siyasetten etike, retorikten mantığa çeşitli alanlarda kendi devirlerini oldukça derinden etkileyen değişik görüşleri vardır. Ancak ben zamanın kısıtlılığından dolayı bu geleneğin en önemli temsilcisi Protagoras'ın konuyla ilgili görüşlerini yorumlamaya çalışmakla yetineceğim. Platon'un *Protagoras* diyalogunda belirttiğine göre Protagoras "sofist" ismini kullanan ilk filozof. Kendisinden kalan kısacık fragmanında tanrıların varolup olmadıkları konusunda ya da varlarsa nasıl var oldukları konusunda bir şey bilemeyeceğimizi çünkü insanın kısa ömrüne karşın konunun oldukça muğlak olduğunu söylüyor. Hamisi olan ünlü Atinalı devlet adamı Perikles öldükten sonra başına dert açacak bu septik tutumun felsefesinin diğer konularında da geçerli olduğunu görürüz.

Protagoras'a atfedilen yazılı kaynakların birkaç fragmandan ibaret olması onun felsefi düşüncelerinin ne olduğu konusunda doksografik bir yöntemi gerektiriyor ve elde olan ikincil kaynaklarla anlamlı bir bütün oluşturulmaya çalışılıyor.

Bilindiği gibi Protagoras'ın en ünlü öğretisi insanın her şeyin ölçüsü olmasıdır. Yunanca (*metron anthropon*), Latince (*homo mensura*). Bu öğreti şöyle özetlenebilir; insan her şeyin ölçüsüdür; varolanların var olduklarının da, varolmayanların var olmadıklarının da (Platon, Theaetetus 151 e). Bu bildirinin amacına göre öncelikli araştırılması gereken nokta bu önermenin hangi olası sorunun ya da soruların karşılığı olduğudur. Bu önermeden şu iki soruyu türetmek mümkündür;

- (i) Varolan nedir?
- (ii) Varolan nasıl bilinebilir?

Bu iki temel sorunun ve bunlara verilen cevabın önemi antik felsefe için olduğu kadar günümüz için de geçerlidir. Ancak şunu kısaca belirtmekte yarar görüyorum; Protagoras'ın önermesinde yer alan "varolan" kelimesi antik Yunan felsefesinde oldukça çağrışımlı bir kelimedir. Kelimenin karşılığı 'einai' (olmak) mastarından gelen 'to on' participiumudur. Bu haliyle kelime gramatik olarak hem sıfat hem de fiildir. Taşdığı anlam bakımından ise 'varolan'ı karşıladığı kadar 'gerçek olan'ı da karşılar. Bu nedenle antik Yunan felsefesinde varolan nedir sorusunun araştırılmasının gerçek olan nedir sorusuyla paralel gittiği unutulmamalıdır.

Protagoras'ın önermesinden türettiğimiz sorulara dönecek olursak, bu iki soru biraz sonra göreceğimiz gibi Platon'un felsefesinde de başat bir konuma sahiptir. Peki Protagoras ve ondan sonra gelen sofist gelenek bu iki soruyu nasıl yanıtlamışlardır?

Öncelikle ortaya çıkan sonuç varolanın varlığının ve varolmayanın yokluğunun, onu bilen kişiden bağımsız olamayacağıdır. Aslında bu sonuç doğa felsefesi filozoflarına bir yanıt ya da bir tepki olarak yorumlanabilir. Bilindiği gibi doğa felsefesi filozofları her şeyin kendisinden oluştuğu bir ilk ilkenin, Yunanca ifadesiyle 'arkhe'nin peşindeydiler. Bu töze ilk doğa filozofları Thales su, Anaximandros bitimsiz ve belirlenimsiz bir ilke anlamında *aperion*, Anaximenes 'aer', yani hava demişlerdir. Daha sonraki doğa filozoflarında ise bu görüşlerin farklılaştığı ve daha kompleks hale geldiği görülür. Ancak ortak noktaları varolan için temel bir ilke aramaları ve bu ilkenin mutlak olmasıdır. Protagoras ise görüldüğü üzere bilme ediminin öznesi olan insandan bağımsız, saltık bir ebedi ilke ve varlık anlayışına karşı çıkmıştır.

72 Felsefi Farklılaşma Sorularından Değil Cevaplardan Doğar...

Bu nedenle Protagoras'ın öğretisi kendisine kadar süren gelenekten kesin bir ayrışmayı içermektedir. Doğa filozofları hep geçerli olan bir gerçeklik varsayımından yola çıktıkları halde birbirlerinden oldukça farklı hatta zaman zaman zıt sonuçlara varmışlardır. Sofistlere göre bu çaba boş bir çabaydı ve çalışmalarının insanı ilgilendiren pek az yanı vardı.

Protagoras'la başlayan sofist gelenek için varolanın ve onun dayandığı ilkenin nesnel ve herkes için geçerli olan bir yasanın olmadığını söyleyebiliriz. Bu anlayış doğrultusunda felsefelerinin yönelimi evren hakkında spekülatif bir araştırmaya değil insan ve toplumsal ilişkiler hakkında uygulanımsal bir eğitime doğru olmuştur. Sofistler felsefelerinin konusu olarak insanın içinde bulunduğu makrokozmosu değil, insanı, yani mikrokozmosu seçmişlerdir.

Protagoras'ın önermesinden türettiğimiz birinci soruya ilişkin sonuç olarak diyebiliriz ki, sofistler insandan bağımsız mutlak bir varlık anlayışını reddederek felsefelerinin merkezine -varlık ve gerçeğin yerine- insanı koymuşlardır. Bu tutumun Protagoras'tan sonra sofist gelenek içinde ikinci büyük filozof sayılan Gorgias'ta daha da radikal bir hal aldığı görülür. Gorgias'a göre hiçbir şey var değildir. Eğer bir şey varolsaydı bile onun bilgisi olamazdı. Son olarak böyle bir bilgi olsaydı bile bu bilgi başkalarına aktarılamazdı. Gorgias'ın bu savlarının gerekçeleri bu bildirin sınırlarını aşmakla birlikte, savların sadece kendileri bile sofizmin Protagoras'tan sonra varlık karşısında nasıl bir seyir izlediğini göstermeleri bakımından ilginçtirler.

İkinci soru olan 'varolan nasıl bilinebilir' sorusunu ele alalım. Protagoras'ın önermesinde vurguladığı nokta insanın her şeyin ölçüsü olduğu idi. Buna göre bilgi için kurucu öge bilginin konusu olan şeyin kendisi değil, bilme ediminde bulunan kişi olacaktır. Protagoras'ın bilgi kuramı Platon'un *Theaetetus* diyalogunda ayrıntılı bir şekilde tasvir edilir. Platon ana teması bilginin neliği olan *Theaetetus* diyalogunda bilgi hakkında üç varsayım ele alır. Birincisine göre bilgi duyumdur. İkincisine göre bilgi sanıdır ve üçüncüsüne göre ise bilgi doğru kanıt -yani *logosa*- dayanan sanıdır. Diyalogda yer alan birinci varsayım Protagoras'ın görüşü olarak değerlendirilir. Bu varsayıma göre bilginin temel dayanağı duyumlardır. Bilgi duyu organları aracılığıyla toplanan verilerin özne tarafından işlenmesiyle ortaya çıkar. Bize çok tanıdık gelen bu deneyci epistemolojik söylem aslında sofistlere kadar gelen felsefe geleneği içinde pek fazla dillendirilmiş bir şey değildir.

Kendilerinden kısaca bahsettiğimiz doğa filozofları ve sonra gelen diğer okullar felsefi diskurlarında temel olarak usamlama aracılığıyla tündengelsel bir yöntemi kullanmışlardır. Temel bir ilke belirledikten

sonra tek tek fenomenleri bu ilke aracılığıyla açıklamaya çalışmışlardır. Sofistler ise sonuçlara tikel gözlemler aracılığıyla varılabileceğine inanmışlardır. Gözlemler de duyular yoluyla ortaya çıktıklarına göre varolan şeyler hakkında duyulardan bağımsız mutlak bir bilgiden bahsetmek olanaklı değildir. Platon'un *Theaetetus* diyalogunda Protagoras'ın konu hakkında verdiği örneğe göre aynı rüzgar bir kişiye sıcak gelirken bir diğer kişiye soğuk gelebilir. Bu durumda bu kişiler aynı rüzgar hakkında zıt savlar öne süreceklerdir. Rüzgarın gerçekte sıcak mı yoksa soğuk mu olduğu ise konu dışıdır. Sonuç olarak sofistlere göre varolan bir şey için karşıt iki ayrı sav olması bir çelişkinin değil, varolan şeylerin bilgisi için duyular dışında başka bir aracımızın olmadığına göstergesidir. Protagoras bu nedenle yanlış sav diye bir şeyin olamayacağına, herkesin kendi duyularına referansla aynı konuda farklı savlara sahip olabileceklerine inanmıştır.

Sonuç olarak denilebilir ki Protagoras'ın ve genel olarak sofistlerin bu epistemolojik tutumları görececi bir bilgi anlayışına olanak sağlamaktadır. Varolan şeyler hakkında nesnel ve mutlak bir bilgiden bahsetmek olanaklı olmadığına göre, felsefecinin yapması gereken çeşitli seçeneklerden görece daha yararlı ve yerinde olanı bulup onun peşinden gitmeye çabalamaktır. Sofistlerin bu görececi tutumlarının ahlaki alanda da benzer sonuçlar verdiği görülür. Ahlaki olarak da mutlak iyi ve mutlak kötü şeylerden bahsetmek anlamsızdır. İnsanlar farklı toplumlarda yetişirler ve farklı ahlaki alışkanlıklara sahiplerdir. Bu nedenle bir toplumun ahlaki geleneklerinin diğerinden iyi ya da kötü olduğu söylenemeyeceği gibi, bir insanın edimlerinin diğerlerinden daha iyi ya da kötü olduğunu söylememizi sağlayacak bir kriter de mevcut değildir.

Bu iki soru çerçevesinde Platon'un felsefesini genel olarak ele alacak olursak, Platon'un, özellikle orta dönem diyaloglarında, gerek varolanın neliği gerekse onu nasıl bilebileceğimiz konularını felsefesinin merkezine yerleştirdiğini görürüz. Ve onun bu sorulara verdiği yanıtların felsefe tarihinde bir dönüm noktası teşkil ederek felsefenin belli başlı konularını sistematize ettiklerini söylemek abartı olmaz.

Platon'un "varolan nedir?" sorusuna verdiği yanıt, onun sofistlerle temelden ayrıldığı noktayı açıkça gösterir. Sofistler varolandan insana duyu yoluyla aktarılan ve sürekli değişen şeyleri anlarken, Platon bu şeylerin sadece görüngülerden ibaret olduklarını söyler ve herhangi bir hakikati barındırmadıklarını iddia eder. Daha önce de değinildiği gibi, antik Yunan felsefesinde 'varolan' aynı zamanda "gerçek, hakiki olan" anlamlarına da gelir ve Platon'a göre sürekli değişim halinde olan zamansal ve mekansal nesnelere çelişki içerirler. Çünkü bir zaman bir

74 *Felsefi Farklılaşma Sorularından Değil Cevaplardan Doğar...*

şeylerken başka bir zaman başka bir şeye dönüşeceklerdir. Platon'a göre içinde çelişki taşıyan bir şeyin gerçekte varolması olanaklı değildir.

Ancak şu vurgulanmalıdır ki Platon bu dünyayı tamamıyla yadsımaz ve Parmenides'in tersine değişimin kendisini bir çelişki, bir olanaksızlık olarak görmez. Bir çok diyalogunda Herakleitos'un görüşlerine verdiği değer aşikardır. Platon sadece sürekli değişen zamansal ve mekansal nesnelere mutlak bir gerçekliğe sahip olamayacaklarını ve onlardan yola çıkarak varlığın neliğine ilişkin sorulara cevap veremeyeceğimizi söyler. Bu duyu nesnelere zamansal ve mekansal olarak koşullu oldukları için, Platon'un felsefenin amacı olarak gördüğü koşulsuz bilgiye bu duyu nesnelere hareketle ulaşmak ona göre imkansızdır.

Başka bir deyişle o varolandan değişen, duysal nesnelere yerine, duyular üstü, değişimin dışında bir şey anlar. Platon'un varolandan anladığı bu şey, bilindiği gibi, Formdur. Platon'un varlık anlayışına göre Formlar ne değişirler ne de çelişkilidirler. Değişime konu olmayan, bu dünyanın dışında mutlak ve ebedi bir karakterleri vardır. Diğer yandan Platon'un duyular nesnelere olan yaklaşımı tümüyle olumsuz da değildir. Onların pay aldıkları Formlar vasıtasıyla diğer şeylerden ayrıldıklarını ve kendi tanımlarına sahip olduklarını söyler.

Platon'un varolan şeyin ne olduğu sorusu karşısındaki bu yaklaşımı kendisini Protagoras'ın "insanın her şeyin ölçüsüdür" şeklinde kısaltılabilecek öğretisinin de karşısında konumlandırır. Protagoras'ın öğretilerinde varolanın gerçekliği, onu bilen özneye kesin bir şekilde bağımlı kılınmışken, Platon varolanın gerçekliğini insanın onunla olan ilişkisinden bağımsız kabul etmiştir. Platon'un bu anlayışı matematiksel ve somut öğeler için geçerli olduğu kadar estetik ve ahlaki olan alanlar için de geçerlidir. O bir çok diyalogunda iyi nedir, erdem nedir, adalet nedir, güzel nedir ve benzeri sorulara cevap ararken, bu soruların kişiden kişiye değişen ya da belli sınıflar için geçerli olan cevaplarına karşı çıkmıştır. Tersine örneğin erdem kendisinin ne olduğu anlaşılmadıkça, tek tek erdemli edimlerin ne olduklarının anlaşılacağını savunmuştur. Buna göre Platon için insan varlık ya da hakikat söz konusu olduğunda onun neliğini ve sınırlarını belirleyebilecek bir ölçü değildir. Platon gerçekliği bu değişen dünyanın ötesine koyarak görececiliğe giden yolu kesin bir şekilde kapatmaya çalışmıştır.

Platon'un varolanın nasıl bilinebileceğine ilişkin görüşleri varolanın ne olduğu konusundaki görüşleriyle paraleldir. Varolan nasıl mutlak ve duyular üstü Form olarak kabul edildiyse, varolanın bilgisi de bu değişmez Formların bilgisi olarak kabul edilmiştir. Platon sofistlerin duysal temele dayanan epistemolojik yaklaşımlarını ve aynı konu

hakkında tek bir doğrudan bahsedilemeyeceği gibi yanlış bir bilgiden de bahsedilemeyeceği savlarını ve bunların yarattığı güçlükleri bu yolla aşmaya çalışmıştır.

Sofistler varolanın bilgisinin kaynağını duyumlara dayandırarak nesnel, bilimsel bilginin -yani *epistemenin*- mümkün olmadığını ileri sürmüşlerdi. Platon ise sofistlerin savdukları bu bilgi anlayışına karşı çıkararak onların bilgi diye adlandırdıkları şeyin aslında sanı -yani *doksa*- olduğunu öne sürmüştür. Platon'un anlayışına göre bilgi, varolan Formun bilgisi olmak durumundadır; çünkü duyu nesnelereyle ilgili söylenen her şey, nesnenin değişken görünümüne ilişkin olacağından ve duyular zamana ve mekana bağlı kalacağından bu yolla konu olan şeyin özüne ilişkin bir bilgi mümkün olmayacaktır.

Duyusal olmayan Formların bilgisine duyu organlarıyla ulaşmak mümkün olmayacağı için, Platon'a göre Formlar -yani varolan hakikat- ancak saf uslamlama yoluyla bilinebilir. Diğer yandan Platon için bu dünyada karşılaştığımız şeylerin bilgisi de Formlardan elde edilecek mutlak bilgiye bağlıdır. En üstte duran formun yani tümelin bilgisi edinilmedikçe, bu tümellerin altında yer alan tikellerin ne olduğunu tam olarak bilmenin de bir olanağı yoktur. Bu anlamıyla Platon'un bilgi görüşünde savunduğu yöntem de sofistlerin tersine tümdengelimsel bir yöntemdir.

Sonuç olarak bu bildiride felsefe tarihinin erken dönemlerinde birbirini takip eden bu iki geleneğin benzer soru ve sorunlardan yola çıkarak bu sorulara verilen yanıtlarla nasıl farklı yönlerde ayrıldıkları genel olarak gösterilmeye çalışıldı. Felsefe tarihinde yüzyıllardır benzer sorular araştırma konusu olduğu halde birbirinden oldukça farklı pek çok sistemin ve okulun bulunmasının kaynağı bu sorulara verilen yanıtlarda yatmaktadır. Ancak buradan felsefenin ayırıcı özelliklerinin belki de en başında gelen soru sormanın değerinin küçümsendiği anlaşılmalıdır. Doğru soru felsefenin gideceği yönü belirlediği kadar, onun yaratıcı özüdür de. Fakat felsefeyi kendi içinde ekollere ayıran temel etmenin çoğu kez ortak olan soruların karşılığında verilen yanıtların olduğu felsefe tarihinde sıkça gözlenen bir olgudur. Verilen cevaplar daha sonra gelen farklı felsefe akımlarına kaynaklık ederek güncelliklerini sürdürürler. Ele alınan iki örnek açısından bakacak olursak, sofistlerin varolan karşısında takındıkları şüpheli tavır, onu ele alan, bilen insandan bağımsız bir araştırmanın güçlüklerine işaret etmiş olması itibarıyla çağdaş ampirisizmin ilk nüvelerini içinde barındırır. Platon ise aynı soruna karşılık olarak ortaya koyduğu akılcı görüşleriyle hem ortaçağ için hem de ileriki dönem rasyonalizmi için oldukça önemli bir filozof olmuştur.

(Philosophy Comes out from Answers: Sophists and Plato)

ABSTRACT

The main subject of this assertion is that the fundamental reason of philosophical difference is not questions asked by philosophy, but answers given for these questions. As it is known, the origin of ancient Greek philosophy is 'whatness of being', in other words, 'what is substance'. Nature philosophers have attempted to get a solution to this question by a material substratum. However, the sophists accepted the endeavors of the nature philosophers inadequate and contradictory. Sophists rejected the understanding that 'being' is absolute and independent from human's knowing. Plato, however, did not accept the relativistic understanding of knowledge, and he maintained that 'being' must be absolute Forms. In this framework, with these two questions, 'what is being?' and 'how can being be known?', and with answers to them, how philosophical difference occurs in philosophy is tried to show in this paper by the cases of the sophists and Plato.

Key words: Philosophical difference, answers, being, sophists, Plato.

Kaynakça:

- Copleston, F., *A History of Philosophy*, vol. 1, Greece and Rome, Burns and Oates, 1946.
- Curd, P., *A Presocratics Reader*, Translations by Richard D. McKirahan, Hackett Publishing, Indianapolis, 1996.
- Platon, *Diyaloglar 2*, "Protagoras", çev., Tanju Gökçöl, Remzi Kitabevi, İstanbul, 1999.
- Platon, *Diyaloglar 2*, "Theaitetos", çev., Macit Gökberk, Remzi Kitabevi, İstanbul, 1999.
- Taylor, C.C.W (edit.), *Routledge History of Philosophy*, vol. 1, "From the Beginning to Plato, The Sophists", G.B., Kerferd, Routledge Press, New York, 1997.